

Утвърдил:.....п.....

Елена Николова
Директор на ДГ „Ралица“

Приложение №6 към Стратегия на развитие на ДГ „Ралица“

ПЛАН

ЗА ДЕЙНОСТИТЕ, ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО, ТОРМОЗА И АГРЕСИЯТА В ДГ „РАЛИЦА“, В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЕХАНИЗМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

/ Заповед № РД 09-5906/28.12.2017г. на Министъра на МОН /

I. ИЗМЕРЕНИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Насилието над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

Видове:

- **Физическо насилие** е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание, без разстройство на здравето.
- **Психическо насилие** са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.
- **Сексуално насилие** е използването на дете за сексуално задоволяване. Участието на дете в сексуални действия, които то не разбира напълно и за които не е в състояние да даде информирано съгласие, или за които детето не е подготвено от гледна точка на развитието си и не може да даде съгласие, или които са в нарушение на законите или социалните табу на обществото
- **Пренебрегване** е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към едно и също дете/ ученик от страна на едно дете/ ученик или група.

Това е:

- Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
- Извършва се от позицията на силата;
- Повтаря се многократно във времето

Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

- Физически тормоз - блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;
- Вербален тормоз - подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;
- Психичен тормоз - подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;
- Социален тормоз - избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране

Тормозът може да бъде реален или виртуален.

II. ПОЛИТИКА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ

Единният механизъм за превенция и интервенция на насилието и тормоза е разработен от Министерството на образованието и науката с участието на МТСП, АСП, ДАЗД, и неправителствените организации – НМД, фондация „Асоциация Анимус”, «Асоциация Родители», Сдружение «Дете и пространство» и УНИЦЕФ България.

III. ЦЕЛИ

- Създаване на позитивна култура и климат в детската градина
- Повишаване осведомеността на всички участници в процеса на предучилищното образование, че и тормоза и насилието е неприемливо поведение
- Разработване на система за превенция и интервенция във връзка с всяка една проява на насилие и тормоз
- Създаване стратегии за ангажиране на педагогическия екип в дейности, които ще ги подкрепят за създаване на общо разбиране за тормоза и насилието.
- Създаване система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въввлечените в ситуациите на насилие и тормоз
- Създаване механизми за проследяване на ефективността от дейностите по превенция и интервенция.

IV. ЗАДАЧИ

- Да се изгради система за превенция и интервенция в ДГ за противодействие на тормоза между децата и въведе защитна мрежа от правила за задълженията на всички по темата
- Да се ограничат проявите на тормоз и насилие между децата в ДГ
- В извършването на този процес да се мобилизират и координират усилията на педагогическата и непедагогическа общност, на децата, на родителите и всички извънучилищни институции, организации и служби
- Запознаване на педагогическия съвет и родителите със заповед на Министъра на МОН № РД 09-5906/28.12.2017 за въвеждането на “Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и Алгоритъм за прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.“

V. ПРИНЦИПИ ВЪРХУ КОИТО ДА СЕ БАЗИРА ПОЛИТИКАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ

- Позитивна култура и климат
- Ефективно лидерство;
- Прилагането на цялостен институционален подход;
- Споделено разбиране за насилието и тормоза и последиците;
- Подкрепа и мотивиране на децата и служителите, в т.ч, информирание, обучение, консултиране, супер визия и изграждане на капацитет за справяне с насилието;
- Въвеждане на образователни стратегии и дейности за превенция
- Системност и регулярност при вписване, изясняване и прилагане на мерки и последващи действия в случаи на насилие и тормоз;
- Координация и последователни усилия от страна на ДГ за изграждане на мрежа от взаимовръзки и взаимодействия за изграждане на по-сигурна среда;
- Партньорство с родителите;
- Непрекъсната оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

VI. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

В ДГ „Ралица“ функционира координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза. Съветът се ръководи от главния учител.

Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които най-общо имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.

Комплексът от превантивни мерки е необходимо да включва всички възможни аспекти и форми на тормоза, ясно да фокусира вниманието върху участието на всички групи и се планира на три нива – детска група, детска градина, общност.

- **Първо ниво:** Планът предвижда при проява - удряне, бутане, дърпане, повреждане на лични вещи, подмятания, подигравки, обиди, нецензурни думи, осмиване, засрамване да се уведомят родителите и главния учител. Всички те заедно вземат мерки за преустановяване на тормоза. Развитието на съответния случай трябва да се следи от учителите на групата.

- **Второ ниво:** При нова проява учителя на групата трябва да уведоми КС (Координационния съвет). Тогава вече проявата се записва в **дневника със случаи** от главния учител. В Дневника със случаи се описва следната информация: дата, група, участници, вид насилие и ниво, какво е предприето като действие, подпис на служителя. Формите на тормоз като -ритане, късане на дрехи, плюене, подигравки пред децата, несправедливи наказания, отхвърляне в ежедневното общуване. По-драстични на това ниво са и проявите на сексуален тормоз-" опипване. При по-тежки прояви се подава до отдел за защита на детето и детска педагогическа стая.

- **Трето ниво:** Според този план тази степен настъпва при злоупотреба със сила и в екстремни ситуации, когато има реална опасност за здравето и живота на някои от участниците. Такива са сбивания, намушквания, изгаряне, провесване от прозорец, удряне с предмети, отнемане на вещи, измъчване. Ако това се случи, който го установи, трябва незабавно да уведоми директора и учителите. **Случаят се описва в дневника, прави се оценка и се очертава план за действие.** В зависимост от ситуацията може да се прибегне до разговор с родителите и настояване за психологическа помощ за другите деца станали свидетели на насилието. През цялото време се работи заедно с родителите.

На базата на вписаните ситуации, координационният съвет извършва анализ и оценка на риска от продължаване на насилието и тормоза. Координационният съвет е отговорен за анализа и разпознаването на деца, които участват и се въвличат в ситуации на насилие и тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието. От анализа координационният съвет дава

становище за индивидуална работа по случай с дете, което се намира в ситуация на риск по смисъла на Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование, предлага мерки и конкретни интервенции, които могат да бъдат индивидуална, групова работа и др.

За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз във взаимоотношенията в ДГ. Под защитна мрежа разбираме превенция на насилническо поведение, когато всеки поема своята част от общата отговорност; поставянето на ясни граници и изграждането на ценности, правила и процедури, които да не допускат тормоз. Изграждането на защитна мрежа предвижда дейности на няколко нива:

а) на ниво детска група - постигане на разбиране от децата какво точно е тормоз, до какво води това поведение и как се чувстват различните „участници”. Обсъждат и дискутират взаимоотношенията, конкретни казуси на тормоз в детската група, в коридора, по Интернет и др., разясняване на санкциите при нарушаване на правилата и ценностите на групата - дискутиране и приемане на новите понятия „дисциплиниране” и „възстановяване на щета”.

б) на ниво детска градина - избор на Координационен съвет по превенция на тормоза, която включва, главен учител и учители, които следят за прилагането на политиката.

в) дейности с родители - отношенията родители - учители комуникацията е насочена към взаимна оценка на работата, с временни елементи на сътрудничество. На родителските срещи да се обсъждат казуси, свързани с тормоза, да се научат родителите как да регистрират поведение на агресия и/ или тормоз и насилие, как да комуникират с децата си без агресия.

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. Важно е да не бъдат омаловажавани и първите прояви на влошаване на отношенията между децата. Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалация на насилието и да се изпрати ясно послание, че такова поведение няма да бъде толерирано. Вниманието трябва да бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологически форми.

Задължения на дете, обект на агресия или свидетел на такова:

- Дете обект на агресия не трябва да отвръща на агресията, а е длъжно да уведоми незабавно учителя си или пом. възпитателя.

- Дете свидетел на агресия трябва да се опита да помогне за преустановяване на агресията, ако това е възможно. Трябва незабавно да уведоми най-близо намиращия се в момента учител или пом. възпитател.

Задължения на учител, свидетел на насилие или уведомен за наличие на такова:

- Уведоменият е длъжен да предприеме незабавни мерки за преустановяване на възникналия конфликт или случай на тормоз.
- Уведомява се директора.

Задължения на служител, свидетел на насилие, или уведомен за наличие на такова:

- Свидетел на насилие (или уведомен за наличие на насилие) е длъжен да предприеме незабавни мерки за преустановяване на възникналия конфликт или случай на тормоз.
- Уведомява учител или директор.

Задължения на учителите:

- Ако е пряк свидетел на насилието прави всичко възможно за преустановяването му.
- Уведомява директора и родителите.
- Набелязват мерки (съвместно с главния учител) за преодоляване на проблема.

В началото на всяка учебна година разработва съвместно с председателя на комисията по квалификация теми за превенция на агресията, тормоза и насилието.

Задължения на председателя на координационния съвет:

- Набелязват мерки съвместно с учителите за преодоляване на случаи на агресия или тормоз в ДГ.
- След консултация с директора уведомява „Отдел закрила на детето” към Дирекция социално подпомагане гр. Пловдив, „Детска педагогическа стая” РДМВР гр. Пловдив ако е необходимо.

Задължения на директора:

- Запознава се със съответния случай и участва в решаването на проблема.
- При второ и трето ниво на тормоз уведомява началника на Отдел “Образование”.
- При трето ниво на тормоз уведомява „Отдел закрила на детето” към Дирекция социално подпомагане , „Детска педагогическа стая” РДМВР

ДЕЙНОСТИ:

1. Създаване на координационен съвет със заповед на директора.

2. Запознаване на педагогическия и непедagogическия персонал с формите на насилие, с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и прилагането му. Изготвяне на списък с подписи.
3. Създаване на единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз, изготвени от координационния съвет и заложен в Правилника за дейността на ДГ.
4. Запознаване на децата и родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата — децата в свободни режимни моменти, родителите - на родителски срещи.
5. Извършване на оценка на тормоза между децата в началото и края на учебната година.
6. Анализ и обобщаване на резултатите от оценката и резултатите на изследването се извършва от координационния съвет.
7. Разработване на план на КС за съответната учебна година за противодействие на тормоза. Планът се актуализира ежегодно.
8. На ниво детска група , да се проведат беседи с представители на отдел „Пътна полиция”, с цел намаляване броя на пътните инциденти и травми по пътищата с деца.

Предприемане на процедури при наличие на тормоз

1. Интервенции в ситуации на тормоз, според приетите правила и процедури.
2. При слабо нарушаване на правилата /според ниво 1 от Класификация на нивата и формите на тормоз и предприемане на съответни действия /
  - a. При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата /според ниво 2/, да се изготви протокол за тормоз: Да се възстанови щетата, да се проведат разговори и консултации с родителите.
  - b. При сериозно нарушаване на правилата /според ниво 3/ - злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, както на детето-жертва, така и на детето- извършител: Да се насочи детето- извършител към полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм. Да се изготви протокол за тормоз - среща с родителите, възстановяване на щетата.
3. Въвеждане на дневник за регистриране и описване на ситуации на тормоз, който се съхранява в дирекцията

Дейности по превенция и интервенция на ниво детска градина

- Изготвяне на правила и процедури.
- Да се изготви схема / диаграма/ на механизма за реагиране при проява на тормоз, при сигнал за дете, жертва на насилие или в риск от насилие по изпълнение Механизма за противодействие на тормоза в училище, утвърден със Заповед № РД 09- 611/ 18.05.2012г. на Министъра на МОН
- Провеждане на семинар с педагогическите специалисти на тема: „Разпознаване и превенция на агресията и тормоза в училище. Форми и методи на противодействие“.

4. Да се опазва и укрепва вътрешния ред в детската градина.

Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция от март 2010 година /сформирана със заповед №РД 09-555/26.04.2016 г. на министъра на образованието и науката/;

КОГА, КОЙ И КЪДЕ МОЖЕ ДА ПОДАВА СИГНАЛ ЗА ДЕТЕ В РИСК?

1. Кога се подава сигнал за дете в риск?
2. Кой подава сигнал за дете в риск или в ситуация на насилие и тормоз?
3. Къде може да се подава сигнал за дете в риск или в ситуация на насилие и тормоз?

1. Кога се подава сигнал за дете в риск?

Съгласно Закона за закрила на детето (чл. 7, ал. 1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане”, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи,

Съгласно ал. 2 „Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна”.

2. Кой подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на деца в детската градина директорът на институцията следва да бъде незабавно уведомен. От страна на институцията сигналът се подава от директора.

Всеки член на институцията, който е станал свидетел на ситуация на насилие и тормоз, е длъжен незабавно да уведоми ОЗД и/или полицията.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.

В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител в институцията може да проведе консултация, като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с консултант на телефон: 116 111, а в ситуации на кибернасилне и кибертормоз - с Националния център за безопасен интернет на телефон: 124 123 или чрез сайта: www.safenet.bg.

3. Къде може да се подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111, която работи 24 часа в денонощието. Линията е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждащите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон.

Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие

и професионалисти. В случаи, касаещи насилие и тормоз в интернет (кибернасилие и кибертормоз), сигнал може да се подава към Националния център за безопасен интернет. Към центъра функционира консултативна линия, отворена в работните дни между 10,00 и 16,00 часа на телефон: 124 123, имейл: helpline@onlme.bg и чат в сайта: www.safenet.bg. Консултациите на линията са анонимни и на нея могат да се свързват както деца, така и професионалисти и родители.

Сигнал може да бъде подаден и към националния телефон за спешни повиквания: 112.

Според Координационния механизъм, в случай че сигналът за насилие бъде приет от някой от визираните органи за закрила - получен от дирекция „Социално подпомагане“ (отдел за закрила на детето), Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи, съгласно чл. 7 от Закона за закрила на детето той е длъжен да уведоми за това останалите незабавно до 1 час от регистриране на сигнала, включително по телефон и факс. Сигналът се изпраща в дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето. Съгласно Координационния механизъм във всеки един отдел „Закрила на детето“ при дирекция „Социално подпомагане“ началникът на отдела е на разположение, като той определя отговорен социален работник. В отдел „Закрила на детето“ определеният отговорен социален работник извършва проверката на сигнала до 24 часа от неговото постъпване.

При проучването на сигнала социалният работник може да потърси съдействие от страна на детската градина - информация за детето, за взаимоотношенията му с децата, впечатленията на учителите, т.е. информация, с която да бъде направена оценка на случая. При проучването на сигнала и предприемането на действия се изисква работа в екип от страна на различни специалисти, за да се направи точна оценка и да бъдат съгласувани действията на различните специалисти.

В случай че бъде установен риск за детето, трябва да бъдат предприети мерки за закрила и да започне работа по случая. Изготвя се общ план, в който се описват планираните мерки, като социалният работник е отговорен и следи за изпълнението на плана. Мултидисциплинарният екип на местно равнище следва да си постави единна стратегическа цел, за постигането на която следва да изготви съвместен план за действие с разписани конкретни задачи със срок за изпълнение. Всеки един от посочените по-горе участници в мултидисциплинарния екип набелязва и предлага на останалите от екипа конкретни задачи по случая, които да изпълни съобразно собствените си правомощия и в съответствие с нормативната уредба. Конкретните задачи за изпълнение следва да бъдат зададени така, че да може всеки участник да действа съобразно оперативната си самостоятелност, като изпълнението на конкретните дейности и задачи бъде подкрепено със съдействието на останалите участници и в същото време това да спомогне за крайния резултат - дългосрочна цел, която трябва да гарантира в най-голяма степен интереса на засегнатото дете.

ПРОЦЕДУРИ ПРИ УСТАНОВЕН ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ МЕЖДУ ДЕЦА В ДГ.

Трябва да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз и насилие, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз и насилие:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз и насилие, на която е станал свидетел.

➤ В случай на физически тормоз и насилие децата трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми колегата и КС.

➤ Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за тормоза и насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап.

Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие/тормоз и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз и насилие:

- Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от ПЕ в групата. Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самото дете, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялата ДГ се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че учителят разговаря с детето, а то само избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и детето, който е бил потърпевш от тормоза или насилието.

Важно е учителят да изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевщото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, учителят за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз или насилие:

Работата с деца, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Учителят говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило; Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;
- Учителят наблюдава детето в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите:

- Учители на групите изтъкват тези, които са се намесили в защита ценностите на ДГ. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;
- ПЕ насърчава децата за грижа спрямо тормозеното дете.

II. Система в ДГ за насочване към други служби.

1. Регистриране на ситуации на тормоз или насилие:

- Създава се регистър на ДГ за регистриране на случаи на тормоз/ насилие между децата.

2. Всяка ситуация на тормозили насилие се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата”, „кратко описание на всяка ситуация”, „участници”, „група”, „предприети мерки”, „подпис”. Този регистър се съхранява от председателя на КС. Учителите по групи следят вписаните в регистъра случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с родителя на детето, с учители и с членовете на УКС .

3. В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие, Координационният съвет предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето” по местоживееене и отдела за „Закрила на детето” или подходящата институция, според ситуацията и индивидуалния случай.

П Л А Н
НА КОМИСИЯТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА АГРЕСИЯТА ПРИ ДЕЦАТА
ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА НА ДГ „РАЛИЦА“

1. Координиране на работата на комисията в детската градина с териториалните структури на органите за закрила на детето на основание споразумение за сътрудничество помежду им .

Срок : постоянен

Отговорник: Директор

2. Индивидуални консултации с родители за превенция на агресията при необходимост.

Срок: постоянен

Отговорник: Председател на комисията

3. Използване при нужда на механизма за противодействие на тормоз между децата в детската градина чрез алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката.

Срок: постоянен

Отговорник: Председател на комисията, учители

4. Участие на учители в обучения на подходящи теми организирани от институции

Срок : целогодишно

Отговорник : Директор и учители по групи.

5. Осигуряване на възможност за включване на деца в допълнителни дейности на територията на детската градина

Срок : м. октомври

Отговорник : Директор

7. Дейности по превенция на тормоза и насилието:

7.1. Изготвяне съвместно с децата на правила за поведението им в групата

7.2. Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в педагогически ситуации, в заниманията по интереси.

7.3. Активно партньорство с родителите за откриване на причините за агресия и тяхното преодоляване.

Срок : постоянен

Отговорник : учителите по групи

8. Дейности за развитие на компетентностите на всички членове на педагогическите екипи за запознаване с различните форми на насилие и с техники за преодоляването им във вътрешно- институционална квалификация:

8.1.Разпознаване на рискови фактори във връзка с кризисни ситуации при деца в риск

Срок: м. ноември

Отговорник: Елена Татарлиева

8.2. Лектория - „За приказките и ролята им в живота ни”

Срок: м. декември

Отговорник: Весела Бонева - Векиева

8.3. Лектория - „ Влиянието на музиката и танца върху детското развитие”

Срок: м. януари

Отговорник: Албена Вълчева

8.4. Лектория - „Децата и стресът в детската градина”

Срок: м. март

Отговорник: Димитрия Маринова

9.Дейности за преодоляване на проблемното поведение на детето и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователния процес и в детската група, чрез прилагане

на една или повече от следните дейности за въздействие върху вътрешната мотивация с прякото сътрудничество и информирано съгласие на родителите :

9.1. Разговор между детето и учителите в групата с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;

9.2.Използване на посредник при решаване на конфликт;

9.3.Консултиране на детето с психолог;

9.4.Създаване на условия за детето за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин;

9.5. Насочване на детето към занимания, съобразени с неговите потребности;

9.6. Индивидуална подкрепа за дете от личност, която той уважава (наставничество);

Срок: постоянен

Отговорник: Директор, председател на комисията, учители